

Come la rosea bocca, e i rilucenti
 Odorati capelli, ed il candore
 Delle divine membra, e i cari accenti
 M'insegnarono allin pianger d'amore.

IV Quan satura la remor de la meva cadena
 Quan satura la remor de la meva cadena,
 En llàgrimes, en esperances, i en amor em fonc,
 I en el silenci, puix la pietat em sofrina
 Si parlo amb ella, o hi penso o la componc.
 Només tu m'escoltes, el més solitari des rius,
 Cap al qual cada nit el meu amor m'emmena,
 A tu confio el plany, mentre els meus mals descrius,
 Aquí aboco tot allò que el cor m'emplena.
 I narro com aquells grans ulls bromejants
 Em calcinaren amb un raig immortal de dolor,
 I com aquella rosada boca, i aquells brillants
 I perfumats cabells, i aquella candor
 Dels divins membres, i aquells accents constants.
 A la fi, m'ensenyaren a plorar d'amor.

X In morte del fratello Giovanni
 Un dì, sio non andrò sempre fuggendo
 Di gente in gente, me vedrai seduto
 Su la tua pietra, o fratel mio, gemendo
 Il fior de' tuoi gentili anni caduto.
 La Madre or sol suo di tardo traeno
 Parla di me col tuo cenere muto,
 Ma io deluse a voi le palme tendo
 E sol da lunge i miei tetti saluto.
 Sento gli avversi numi, e le secrete
 Cure che al viver tuo furon tempesta,
 E prego anch'io nel tuo porto quiete.
 Questo di tanta speme oggi mi resta!
 Straniere genti, almen le ossa rendete
 Allora al petto della madre mesta.

X En la mort del meu germà Giovanni
 Un jorn, si és que no he acabat fugint
 De poble en poble, em veuràs assegut
 Damunt la pedra, oh, germà meu, compadint
 El floró, dels teus gentils anys caigut.
 La Mare només espera els jorns tardans
 I parla de mi amb les teves cendres mudes;
 jo, malaurades, us ofereixo l'encaix de mans
 Quan tu amb mi, allunyats, els confins saludes,
 Sento els adversos déus, i les amagades
 Cures que, en la teva vida, foren tempestat,
 Prego que, en el teu port, siguin apaivagades
 Això, de tantes esperances, avui m'ha restat!
 Almenys els ossos rendiu, foranes gentades,
 Ara, a la meva mare, i al seu pit dissortat.

Text, tria de poemes i traduccions de
 Xavier Bonillo Hoyos

CINEMA

LOS OTROS: VOLTA AL CARGOL
 T.O.: *The Others* Direcció, guió i música:
 Alejandro Amenábar. Producció: Tom Cruise
 per a Sogecine/Las Producciones del
 Escorpión, Espanya/EUA, 2001. Fotografia:
 Javier Aguirresarobe, en color. Muntatge:
 Nacho Ruiz Capillas. Durada: 104 minuts.
 Interpretació: Nicole Kidman, Alakina
 Mann, Fionnula Flanagan, James Bentley,
 Erik Sykes i Elaine Cassidy.

El món que Henry James va descriure a *The turn of the screw* ha estat objecte de diverses adaptacions teatrals i cinematogràfiques en el passat segle XX. Per què ha despertat tants interessos i, fins i tot, ha donat obres mestres al cinema com *Suspense (The Innocents)* de Jack Clayton (1961) La resposta podria trobar-se en això: que s'aparta del tot de les morbooses i barroeres obres de terror de sang i fetge i va molt més endins del terror primari, ja que la història d'uns nens molt especials que parlen amb persones del més enllà arriba molt més al fons de la por més íntima que tot ser humà sent.

El jove realitzador és un home que als seus 29 anys ja ha fet tres prospeccions en el terreny de la por, el cinema fantàstic i el de terror amb un estil únic i inimitable, el qual ha tingut un impacte i un ressò internacionals (la seva segona pel·lícula, *Abre los ojos*, ha merescut una versió a Hollywood amb Tom Cruise i Penélope Cruz, anomenada *Vanilla Sky*). I què me'n dieu del seu primer film, aquella esborronadora tesi sobre els *snuff movies* (pel·lícules on es filma la tortura i mort del mateix protagonista?).

En definitiva, amb aquest excel·lent i original bon inici Amenábar s'ha vist abocat a la gran producció i el salt qualitatiu ha estat del tot insuperable. Quins han estat els ingredients que han fet possible aquest èxit als Estats Units i a l'Estat espanyol? En primer lloc, valgui la història que ha sabut recrear ell mateix a partir d'uns elements un xic semblants a l'esmentada història de Henry James, *Illa de Jersey* (Regne Unit), 1945. Una mare amb el marit desaparegut a la

guerra i rigorosament catòlica que conviu amb els seus fills petits (Nicole Kidman en el personatge de Grace, en homenatge a Grace Kelly, demostra, pel·lícula rere pel·lícula, que és una actriu superlativa).

Alejandro Amenábar, a més, ha sabut jugar amb les ambientacions i mai no descobriries que els exteriors pertanyen a Cantàbria i que els interiors és a Madrid. Ha contractat tot un equip interpretatiu de parla anglesa en estat de gràcia, tant els infants com els adults i no sé què dir-vos de la història, ja que és del tot imprescindible que no se'n reveli un bri per no perdre aquesta màgia de l'ensurt de categoria i de la inesperada sorpresa final. Tot el que us vull dir és que em vaig sentir arrossegat cap en un món de sensacions inquietants, sense cap necessitat de mascarada típica del gènere. Només seguint les tortures interiors de la protagonista i les visions dels personatges petits, es va ordint una trama que a poc a poc mena en una de les sorpreses finals més grans de la història del cinema. Testimoni de Càrrec

TEATRE

EL VENTRE DE LA FURA
OBS. Tarragona, 14, 15, 16 de setembre;
 Reus, 19, 20 de setembre.

Ja fa més de dos mesos que La Fura dels Baus va portar el seu espectacle *OBS* al Camp de Tarragona i la duresa d'aquest muntatge ha deixat una profunda petja que encara no s'ha esborrat de la memòria dels espectadors que hi van assistir. Fa uns dies (20-11-01) vam llegir a *El Punt*, en l'apartat de cartes al director, un article que simptomàticament es titulava "Llenguatge teatral o violència" i plantejava la brutalitat escènica dels membres de La Fura que, en el fragor de l'actuació, van arrencar violentament samarreta i sostenidors d'una voluntària de l'organització, i la van deixar amb el tors nu. Els autors d'aquesta queixa qüestionaven la teatralitat d'una obra on la contundència és el canal d'expressió essencial; altres espectadors devien compartir aquest punt de vista, ja que en les dues funcions reusenques hi va haver una bona corrua de públic que va tocar retreta abans del final. Potser no havien estat advertits del tarannà de La Fura, i segurament marxar a les primeres de canvi va ser la

decisió més sàvia que podien haver pres, però els altres que ja sabíem què anàvem a veure, havíem de tenir clar que si érem al ball, havíem de ballar, i ballar en llenguatge *furero* vol dir ser mullat, empastifat, empès i, si tenim molt mala sort, despullat. La Fura va començar a mitjans dels anys vuitanta destrossant seats sis-cents a cop de mall al mig del carrer, i amb l'edat, el seu temperament no s'ha tornat acomodaticí, sinó que ha canviat la ràbia de joventut per una mala llet urticant. *OBS* és un espectacle sense cap mena de metàfora ni de subtilitat, on les imatges virtuals, la música trepidant, la interpretació visceral i els artificis tecnològics són les eines per a engolir el públic en el ritual oníric del teatre. La Fura elimina la distància entre espectador i espectacle per fer-nos viure en la pròpia pell la història d'*OBS*, la versió cibernètica de *Macbeth*. En aquest muntatge, el públic perd la seva condició i esdevé part del col·lectiu celebrant, barrejant-se en el mateix espai amb els actors i la gran maquinària escenogràfica muntada sobre rodes. L'univers artificial on ens endinsem és la forma directa de situar-nos davant d'un mirall on identifiquem totes les nostres secretes misèries personificades en *OBS*, un home obsedit pel poder que per tal d'aconseguir i conservar les seves prerrogatives passarà a mata-degolla amics i coneguts. El sexe, la violència, el crim, l'ambició... són alguns dels afers que trobem en aquesta obra de Shakespeare i que La Fura del Baus radicalitza fins al punt de convertir-los en clatellots que van a parar a un públic desorientat pels decibels i pels tabernacles que amenacen d'aixafar-lo. Les accions successives que componen *OBS*, no són més que l'actualització de les diferents escenes de *Macbeth*, convertides en videoclip, joc d'ordinador, *strip-tease*, o *reality-show*, fins al moment culminant en què el bosc metàl·lic avança cap a l'assassí *OBS* i amb la mort d'aquest es tanca el cercle de sang. Quan s'obren els llums i els *fureros* fugen als camerinos per no tornar a sortir, el públic es desperta del malson que ha viscut i comença a processar tot el torrent d'informació i d'adrenalina que ha entomat; així, aquesta àrdua tasca de reflexió pot durar fins i tot dos mesos, com en aquest cas.

Antoni Veciana

TRES DONES DE SAMUEL BECKETT

Companyia: Punt i Seguit / Traducció:
 Joaquim Mallafrè i Víctor Batallé /
 Direcció: Víctor Batellé / Actrius: Carme
 Sansa, Mireia Chalamanch/ Escenografia:
 Alfons Flores / Vestuari: Casa Peris /
 Producció Executiva: Montse Prat
 /Ajudant direcció: Ivan Tàpia/ Ajudant
 producció; Dolors Canals / Tècnic de llum
 i so: Pedro Serka.

El passat dimarts 4 de desembre al Teatre Bartrina de Reus vam poder gaudir de la posada en escena de *Tres dones* de l'escriptor irlandès Samuel Beckett. Una obra confejada per tres espectacles traduïts pel reusenc Joaquim Mallafrè i per Víctor Batallé: *Arrossegament de peus*, *Per a un balanceig* i *No ja*. Tres espectacles que mostren la recerca de tres dones sobre la seva identitat, interpretades per Carme Sansa i Mireia Chalamanch en dues ocasions. A *Arrossegament de peus* observem, en un primer pla, una noia jove, vestida de negre, arrossant les espatlles, caminant tot fent cercles i arrossegant els peus; i en un segon pla desdibuixat per una llum intensa, trobem una dona madura, la mare de la primera noia, May, interpretada per Mireia Chalamanch.. Aquesta és qui realitza el diàleg tot provocant situacions molt forçades pel fet d'haver d'estar repetint tota l'estona el nom del personatge que parla, una actitud hiperbòlica i esperpèntica pròpia del teatre de l'absurd i de la incomunicació. Cal recordar que aquesta obra fou escrita el 1975 en anglès i que Beckett la va traduir al francès amb el nom Pas. A la segona obra representada, *Per a un balanceig*, hi veiem una Carme Sansa molt envellida asseguda en un balancí on no para de gronxar-se, i sentim la seva veu en directe que s'alterna amb la veu *en off*. Són veus que utilitzen també un llenguatge molt repetitiu, per tal de poder mostrar al públic l'obsessió d'aquesta dona per la vida que se li està escapant darrera d'una finestra davant mateix dels espectadors. A mesura que *Tres dones* avança podem observar com un dels elements primordials de l'espectacle és la veu de les actrius. Aquesta importància és veurà molt accen-

tuada en l'última obra: *No Ja*, ja que l'escenari apareix tot negre, excepte una mena de sol fluorescent groc amb un forat al mig, on apareix una boca, amb uns llavis pintats molt vermells, per a ressaltar-los. Aquesta peça, en un primer moment, sorprèn molt l'espectador, poc acostumat a espectacles com aquest, tot i que acaba provocant cert cansament, ja que el color del sol és excessivament intens i el fet d'haver d'observar un element tan concret acaba despistant. És important destacar, però, com Mireia Chalamanch realitza un extraordinari paper d'interpretació utilitzant únicament la veu, ja que canvia ràpidament el to de l'enunciat sempre amb la dificultat afegida d'un llenguatge repetitiu, com en tota l'obra.

Amb aquestes tres peces hem pogut veure una bona mostra de teatre de l'absurd del Premi Nobel Samuel Beckett, un teatre que mai no caduca, que en aquesta ocasió ha estat interpretat de forma magistral. És un espectacle de Cia Punt i Seguit i Ardenbrut Teatre que ens permet reflexionar sobre la nostra pròpia existència en el sentit que Sartre planteja a *La Nausea*: "Per què tantes existències, si totes són semblants?"

Txell Granados Salvadó

XARXES

ASSOCIACIÓ D'ARXIVERS DE CATALUNYA.

<http://www.arxivers.com/>

Aquesta plana mostra al visitant informació referent a les activitats i serveis que ofereix als seus associats l'Associació d'Arxivers de Catalunya. L'oferta és molt àmplia i inclou des d'una borsa de treball a jornades de formació. A més, permet a l'usuari la possibilitat de sol·licitar informació mitjançant un senzill formulari. El més atractiu d'aquesta plana és la possibilitat d'accedir de manera gratuïta a la versió electrònica de la revista *Lligall* i del *Butlletí de l'Associació*. Finalment, ofereix altres serveis, com un taulell d'anuncis, enllaços a altres pàgines d'interès o l'arxivífor, la primera llista de distribució especialitzada en Arxivística a l'Estat espanyol, tot plegat presentat amb un disseny atractiu que permet una fàcil consulta.

Frederic Samarra i Sancho